

Memo

Aan: Gemeenteraad Oude IJsselstreek

Cc:

Van: College van B&W

Datum: 13 september 2018

Kenmerk:

Onderwerp: Tekorten binnen het sociaal domein

Aanleiding

In de afgelopen jaren heeft het college uw raad op een aantal momenten meegenomen in de risico's op stijgende kosten binnen het sociaal domein en in de daadwerkelijke tekorten. In aanvulling op bestuursrapportages in 2017 en 2018 en de jaarstukken 2017 heeft wethouder Kuster in de commissies MO van december 2017 en februari 2018 aangegeven dat er een stijgende trend is bij jeugdzorg en dat nieuwe maatregelen van het rijk een negatief effect kunnen hebben.

Met de behandeling van de jaarstukken en 1^e bestuursrapportage dit jaar was het beeld dat de tekorten op minimaal het tekort over 2017 (circa € 1 mln) uit zouden komen in 2018. Bij de voorbereiding van het opstellen van de begroting 2019-2022 en de 2^e bestuursrapportage hebben wij geconstateerd dat sinds de zomer de kosten, met name in de jeugdzorg, exponentieel zijn gestegen. Met deze memo informeren wij u over de inzichten tot nu toe.

Stand van zaken en prognose

In de zomermaanden zijn voor de jeugdzorg de kosten exponentieel gestegen. Daarnaast begint ook het effect van de kostenverhogende wijzigingen in de tarieven huishoudelijke hulp en eigen bijdragen zichtbaar te worden. Met deze recente exponentiële groei en sterke stijging van de tekorten worden momenteel veel gemeenten, ook binnen onze regio, geconfronteerd. Er is sprake van een landelijk en wijdverbreid probleem. En het beperkt zich dus niet alleen tot de jeugdzorg.

Op basis van de huidige gegevens is het verwachte tekort over 2018 binnen het sociaal domein nu € 2,8 mln. Voor 2019 wordt op basis van de huidige cijfers een tekort verwacht van circa € 4 mln. Bij stabilisering van de situatie en zonder ingrijpen, is het verwachte tekort voor de jaren erna minimaal € 3,5 tot € 4 mln. Als de stijging zich nog verder voortzet, kan het tekort verder oplopen. Vooralsnog komt de gemeente Oude IJsselstreek op basis van de criteria van het rijk niet in aanmerking voor de zgn 'stroppenpot' van 200 mln euro (Fonds tekort gemeenten jeugd en Wmo).

Aanpak

Op dit moment vindt een inhoudelijke analyse plaats op de oorzaken van deze (versnelde) groei in kosten. De verwachting is dat ook elders, in de regio en landelijk, onderzoek naar de ontstane situatie zal plaatsvinden. Van hieruit komen we dan tot een voorstel voor een stevige set maatregelen. Dit doen we de komende periode uiteraard in overleg en afstemming met uw raad. Te beginnen met een eerste bespreking in november waarbij wij onze nadere analyse met u delen en input aan u vragen ten behoeve van het vormgeven van de maatregelen.

Dit pakket maatregelen zal erop gericht zijn om vanaf 2020 weer binnen de hekjes te blijven die we budgettair voor de Wmo en de transities in het sociaal domein hebben gedefinieerd. De tekorten over 2018 en 2019 zullen wij in de begroting 2019-2022 verwerken. Ondertussen houden we vinger aan de pols qua ontwikkelingen op rijksniveau.

Als blijkt dat deze set maatregelen niet toereikend is, dan geven we dit aan in de Voorjaarsnota 2020. Deze presenteren we in mei 2019. Waar nodig zullen we hierbij nadere (concernbrede) keuzes aan uw raad voorleggen.

Ondertussen zijn en blijven we aan de slag met de opgaven die uw raad ons heeft gegeven vanuit het Coalitieprogramma en de speerpunten ('raadsbrede reactie op de Voorjaarsnota'). Zoals versterking van economische impulsen, het werkklimaat, wonen en zorg, duurzaamheid, onderwijs etc. Deze opgaven blijven van onverminderd belang.

De uitwerking hiervan komt terug in de begroting 2019-2022, die we begin oktober aanbieden en die uw raad behandelt via de begrotingscyclus (oktober/november). De keuze hoe en waarop in te zetten is uiteindelijk ter besluitvorming van uw raad.